

Halálra ítélte a statáriális bíróság a gyújtogató Ördög Andrást

DELMAGYARORSZAG
PÉN-ÉK. 1944 MÁRCIUS 10. 3

Törredelmes beismerő vallomást tett — Saját elhatározásból gyújtotta fel a Mezőgazdasági Közraktárak telepének nagy tárolóját — Az ítélet kihirdetése után kegyelemért folyamodott

(A Délmagyarország munkatársától) Csütörtökön délelőtt jóval 10 óra előtt sűrű embercsoportok lepattak el a törvényszék épülete előtti járdát: a tömeg Ördög András, a Back-malom gyújtogatójának statáriális tárgyalására gyülekezett. Az épületben azonban csak kevesen jutottak be: csupán azokat engedték be, akik jegyet kaptak, jegyet pedig korlátozott számban adott ki a törvényszék elnöki irodája, tekintettel arra, hogy a tárgyalást nem a nagy esküdtszéki teremben, hanem a II. emeleti 106-os főtárgyalási terembe tűzték ki, ebben a teremben pedig csak kevés férőhely van. Így is mintegy 60—70 ember szorong a teremben a megidézett szakértőkön kívül a tárgyalás kezdetekor.

Megkezdődik a tárgyalás

Tíz óra után pár perccel fegyőr kíséri be a terembe a megbilincselte vádlottat. A darócba öltöztetett Ördög András összetöporodott öregember benyomását kelti, holott csak 53 éves. Sovány, márdarfejű lecsüggesztve foglalja el helyét a vádlottak padján, szürös szemét egykedvűen mereszti maga elé.

Negyed 11 órakor vonul be a rögtönítélő tanács Curry Richárd törvényszéki elnök vezetésével. A tanács tagjai dr. Zolnai Imre, dr. Kiss László, vitéz dr. Hárs László és dr. Kozma Endre törvényszéki bírák. A közvádlói pulpituson dr. Gaál Ödön statáriális ügyész foglal helyet, szemben vele a védő asztalánál dr. Kasza Ferenc kirendelt védő ül, a jegyzői teendőket dr. Kiss László Péter törvényszéki aljegyző látja el.

Curry Richárd elnök a tárgyalás megnyitása után felkéri dr. Gaál Ödön királyi ügyészt, terjessze elő a vádat. Dr. Gaál Ödön előadja, hogy az ügyészség gyújtogató büntető vádja Ördög András raktári munkást, mert 1944 február 22-én este fél 9 óra tájban a Mezőgazdasági Közraktárak Rt. budapesti cég szegedi fióktelepén felgyújtott egy nagy raktárépületet,

amelyben különböző gépekkel olajos magvak hántolása, tisztítása folyt. Cselekményét akkor követte el, amikor rajta kívül az épületben büntetlenségben való bűnösségének 12 ember volt. Kéri gyújtogató megállapítását és megfelelő büntetés kiszabását.

Ezután Kasza Ferenc védő indítványt terjeszt elő, hogy mivel Ördög András olyan bűncselekménnyel van vádolva, amivel elkövetése a katonaság érdekeit érinti, ügyét utalják a honvédbíróságra.

Ördög András kihallgatása

Ennek megállapítása után megkezdődik Ördög András kihallgatása.

Ördög András 1891 november 21-én született Szegeden. Hat elemi végzet, szabómesterséget tanult, de már régi idő óta mint napszámos keresi kenyerét. Katona volt, az első világháború kitörésekor 1914 novemberében vonult be, decemberben Tarnovnál megsebesült a kezén. Egyik ujjja csonka, béna maradt. 1915-ben orosz fogságba esett, 1921-ben szabadult haza. Hazajövele után napszámoskodni kezdett, 1925-ben megnősült, házasságából hat gyermeke származott, ezek közül a legnagyobb, Ilona ma 18 éves és egy diótörő üzemben dolgozik, Gizella 16 éves otthon segít az anyjának, a 11 éves András iskolás, a 8 éves István az 5 éves Jenő szintén, a legkisebb Piroska még nem jár iskolába, Somogyitepen laknak egyszoba-konyhás lakásban.

A továbbiakban csendes, akadozó hangon, de összefüggően, értelmesen mondja el Ördög hogy egyideig a Royal-szállodában volt szolga, 1934 augusztusában lépett be a Mezőgazdasági Közraktárak telepére. Itt 1 pengő 30 fillér órabért kapott. Napi 11 órai munkaidő mel-

mellé rendelt különbíróság elé.

Dr. Gaál Ödön ügyész formai okokból ellenzi a honvédbíróság elé utalást, de főleg azért, mert a bűncselekmény nem érinti a katonaság érdekeit, tehát az ügyben a törvényszék rögtönítélő bírósága illetékes.

A bíróság tanácskozássra vonul vissza, majd negyedóra múlva az elnök kihirdeti a tanácskozás eredményét: a bíróság nem lát semmi okot arra, hogy az ügyet honvédbíróság elé utalja.

lett 13 pengő 80 fillért keresett naponta, 80 pengőt hetenként. Ebből mintegy 30 pengőt költött el saját kosztjára, italra, dohányra, 50 pengőt pedig hazaadott családjának.

— Mennyit ivott meg hetenként? — kérdezi az elnök.

— Körülbelül másfél liter bort — feleli a vádlott.

Az elnök ezután arra vonatkozólag intéz kérdést a vádlotthoz, elegendő volt-e a hazaadott összeg családjának ellátására.

— Nagyon szűkösen — feleli Ördög —, minden elment koszttra, ruhára nem telt.

Arra a kérdésre, hogy tagja-e valamilyen egyesületnek, pártnak, hallgat-e rádiót, jár-e vasárnaponként társaságba, Ördög tagadólág válaszol és megjegyzi, hogy csak egy temetkezési együletben tag. Elmondja még az elnök kérdéseire, éltem munkahelyén reggel és délután, vagy amikor éjszaka dolgozott, esténként kenyérből, lekvárból, turóbból, nagyritkán szalonnából, vagy disznósajtból állott. Ott-hon este volt főzés, vagy ha ő éjeles volt, délután. Hust ritkán ettek, leginkább csak vasárnap ló-hust.

Hogyan történt a gyújtogatás

— Hogyan jutott eszébe, hogy a raktárt felgyújtja? — tér át a gyújtogató kérdése az elnök.

— Rossz anyagi helyzetem miatti elkeseredésemben tettem — mondja a vádlott —, de ezzel nem segítettem a helyzetemen, teszi hozzá azonnal.

Azt a kérdést teszi fel ezután az elnök, hogy felbízta-e valaki a gyújtogatóra, ígért-e vagy adott-e neki ezért valaki valamit.

A kérdésre határozott tagadás a válasz.

Elmondja azután, hogy a földszinti munkateremben az egyik

rostánál dolgozott, az volt a feladata, hogy a gépre ügyeljen, felöntse a kiostálódó olajos magot, zsákokba eressze és esetleg el is vigye a géptől a zsákokat. Február 22-én, kedden éjszakai munkaszakaszra volt beosztva, este 6 órakor ment be a telepre és nyomban elfoglalta helyét a gépnél. Már az előző héten pénteken megérlelődött benne a gondolat, hogy felgyújtja a raktárt, csak az alkalmas pillanatot leste, hogy szándékát végrehajtsa. Este fél 9 óra tájban alkalmasnak látszott az idő a terv megvalósítására. Társai valamennyien munkájukkal voltak elfoglalva, ő feltűnés nélkül odament Birics nevű munkatársa gépéhez, a falon levő polcra leemelte annak gépolajtól nedves géptörőrongyát, újságpapírból becsomagolta. A csomagot köténye elejébe tette és elindult az I. emeletre vezető lépcső felé. Mindezeket Birics nem láthatta, mert gépének tulsó lodalán tartózkodott. Amikor felért az emeletre, mintegy két méterre a lépcső-

Szépség és fiatalság

ellenzése a fájdalom
Fájdalmak
rossz közérzet ellen

Pyramidon
TABLETTÁK BAYER

tól meggyújtotta az olajos rongyot takaró újságpapírt és az égő csóvát bedugta a magasan, majd a mennyezeti felrakott zsákok egyik rése közé, egy úgynevezett »halhébá«.

Körülbelül 3—5 percig várt, amíg a lángok a zsákok szőszsein továbbterjedtek és belekaptak a zsákok tartalmába.

Ezután észrevétlenül visszament gépéhez és negyed 10-ig tovább dolgozott. Negyed 10-kor Berta nevű társával együtt az ebédlőbe ment, hogy megvacsorázzék. Fél-óraig voltak az ebédlőben, amikor körülbelül háromnegyed 10 tájban Börcsök János nevű munkás azzal nyitott be, hogy ég a raktár.

Ekkor a többiekkel együtt visszament a gépterembe és nézte, amint társai az esetleges tűz olására ott tartott két vederrel egy vízeszordóból locsolni kezdték első emeletet már teljesen elborító lángokat.

Utolsó kérdésnek azt teszi fel neki az elnök, tudta-e, hogy statárium van?

— Igen — feleli Ördög.

— Nem gondolt a gyermekeire? — kérdezi legvégül az elnök.

Ördög erre lesütött fejjel, hallgatással válaszol.

SZÉCHENYI MOZI

Ma 3, 5, 7 órakor

Asszonybecsület

Dráma. Főszereplők:
MARIENNE HOPPE
ERNST V. KLIPSTEIN
KARL KÜHLMANN

Jön!

A leggyönyörűbb, legizgalmasabb magyar bravúrfilm, az

ÖRDÖGLÓVAS

gróf Sándor Moricz
a legnagyobb magyar lovas kalandos életének, szerelmeinek, bravurjainak története
Jegyek elővételben már válthatók!

Beivarosi Mozi

A tegnapi bemutatón őszinte nagy sikert aratott

MEGTÉRÉS

Az örök szerelem himnusza.
Főszereplők:

FOSCO GIACHETTI,
MARIE GLORY.
TITO SCHIPA énekel.

A filmben Nápoly, Santa Lucia, Sorrentó azóta rommá vált szépségei tárulnak elénk, ebben a gyönyörű filmben.

UFA-HIRADÓ!

Ma és szombaton 3, 5, 7

KORZÓBAN

Ma a diadalmas filmremek!

Muráti Lili, Páger

szenzációs alakításával

EGY NAP A VILÁG